SAMEN VERDER
Beesel, Reuver, Offenbeek

Algemene beschouwingen 2023

Beste aanwezigen,

Voorzitter, het zijn onzekere tijden. We vinden het belangrijk om aan het begin van onze eerste termijn hierbij stil te staan. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn verstrekkend. In de eerste plaats natuurlijk voor de vele mensen die het direct aangaat. Maar ook wij merken de gevolgen. De gestegen energieprijzen, de torenhoge inflatiecijfers, inwoners die bang zijn voor wat ons nog te wachten staat maar ook inwoners die opstaan om nieuwe anderstalige inwoners de helpende hand te bieden.

Kijkende naar de begroting dan missen we het overzicht. Bij het programma Samenkracht bijvoorbeeld wordt meer dan 1 miljoen minder uitgegeven ten opzichte van de 2e berap 2022. Waarom dit is, kunnen wij niet achterhalen. Over armoedebeleid is amper iets geschreven, over sport en bewegen des te meer maar dan wel weer verspreid over de programma's Beleven en Samenkracht. Het onderzoek naar de Schakel is gekoppeld aan: "inwoners zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen". We kunnen er geen touw aan vastknopen, we missen het overzicht en daardoor hebben we te weinig informatie om ook daadwerkelijk keuzes te maken. Hoe gaat u ervoor zorgen dat wij weten aan welke knoppen we kunnen draaien?

Als *wij* al moeten puzzelen is het voor onze inwoners al helemaal niet te volgen. Wij pleiten er dan ook voor om voor onze inwoners weer een duidelijke begroting in één oogopslag te maken. Kunt u dit toezeggen?

Een gemiste kans vinden we het dat bij de doelenboom niet is aangegeven wat dit in 2023 concreet moet opleveren, het is niet SMART gemaakt. Hoe weten we volgend jaar of we het goed doen? Of we bereikt hebben wat we willen bereiken?

We zullen de onderwerpen die ons na aan het hart liggen in willekeurige volgorde verder toelichten.

Financiën
Voorzitter, we zien veel ideeën in de begroting maar zonder plan. U vraagt bijna een half miljoen euro voor ideeën zonder dat er een onderbouwing is en zonder dat duidelijk is wat het moet opleveren. U gebruikt hiervoor het gecreëerde ambitiebudget en de investeringsreserve. Het is aan de raad om te beslissen waar geld aan uitgegeven wordt. Het is daarvoor nodig dat we weten: Wat is het doel? Wat moet het opleveren? Wat is daarvoor nodig? Voorzitter, een huis wordt ook niet gebouwd aan de hand van een idee dat de aannemer heeft, maar aan de hand van een uitgewerkte bestektekening. Wat Samen Verder Beesel betreft gaat u dus eerst naar de tekentafel en komt dan met een onderbouwd voorstel. Wij horen graag van de andere fracties of zij dit met ons eens zijn.

De Limburger kopte recent: "Geldkraan in Beesel kan na jaren weer open". Ja, als we naar de begroting kijken lijkt het daar wel op. Er wordt 1,4 miljoen euro extra uit de reserve gedekt en de € 350.000 die bedoeld waren om de reserve aan te vullen, worden gebruikt als extra ruimte in de begroting. Volgens de 2e berap blijft er ruim een miljoen over als gevolg van extra inkomsten. Ja, de geldkraan gaat weer open met deze begroting maar niet voor de kleine beurs. Voorzitter, wij willen vooral iets doen voor onze inwoners. Een van onze voorstellen is om de 3% OZB-verhoging te schrappen, de extra inkomsten hebben wij niet nodig terwijl onze inwoners elke euro hard nodig hebben.

Personeel
Bij de kadernota hebben we aangegeven dat de organisatie de ruimte moet krijgen om kwantitatief en kwalitatief op orde te komen. Ja, we zien enkele personele uitbreidingen maar die hebben vooral betrekking op nieuwe taken. We maken ons zorgen over de omvang van het takenpakket. Afgelopen jaar heeft onder andere de opvang van Oekraïners en de uitvoering van de energietoeslag een extra druk op de organisatie gelegd en zal dat ook blijven doen. Wij willen vanaf deze plek onze waardering uitspreken voor de inzet van de eigen organisatie. Maar waarom heeft u er niet voor gekozen om extra ondersteuning in te huren?

Als we kijken naar de begroting dan zien we dat dit college blijkbaar geen boodschap heeft aan rust in de tent. De toekomst van de Schakel en het centrum van Beesel, de inclusiefste gemeente, het fiche St. Joris en de draak, het mobiliteitsplan, versnelling wonen, gemeenschapsvoorziening Beesel, samenhang tussen informatiepunten en korte lijnen, allemaal nieuwe acties. We snappen dat een nieuw college met de ambities aan de slag wil. Maar dit zijn allemaal extra taken die er bij komen en dan hebben we het nog niet over de acties die vanuit 2022 doorgeschoven worden. Hoe denkt u dit allemaal te doen? We horen ook graag wat de andere fracties hiervan vinden.

Ik geef het woord aan de heer Urru.

Inclusiefste gemeente
Voorzitter, we willen de meest inclusieve gemeente van Nederland worden. Ambitieus en aimabel. Ons is echter niet duidelijk wat dit wil zeggen. Betekent dit dat we bovenaan de ranglijst moeten prijken? Betekent dit dat anderen vinden dat wij de titel inclusiefste gemeente verdienen? Wij horen graag hoe u dit begrip uitlegt.

Wij vinden in elk geval dat het niet gaat om een wedstrijd. Wij moeten toe naar een gemeente waarin inclusiviteit een vanzelfsprekendheid is. Iedereen moet mee kunnen doen ongeacht lichamelijke, mentale, sociale of financiële beperkingen. In de doelenboom lezen we bij een groot aantal doelen dat iedereen mee moet kunnen doen. Laten we dan vooral beginnen om binnen de doelen te zorgen voor inclusiviteit. U vraagt een budget van € 60.000. Maar wat gaat u hiervoor doen? Heldere doelen en richtinggevende kaders ontbreken. Wat is het doel? Wat moet het opleveren? Wat is daarvoor nodig? Dus eerst een plan en daarna pas geld.

Wonen
We zijn verheugd te lezen dat u aan de slag gaat met flexwoningen. Dit was een van onze speerpunten in ons verkiezingsprogramma. Dus fijn dat u hier werk van maakt. We maken ons echter wel zorgen over het tempo waarmee dit zal gebeuren. De stikstofuitspraak van de Raad van State gaat ongetwijfeld voor veel vertraging zorgen. Het geeft u in elk geval voldoende tijd om met een plan te komen met betrekking tot de versnelling wonen. De versnelling wonen is een van uw ideeën en waarvoor u € 200.000 vraagt, echter zonder onderbouwing.

Verder vindt Samen Verder Beesel dat wij niet alleen maar moeten inzetten op bouwen, bouwen, bouwen. Natuurlijk moeten er voldoende, en vooral betaalbare, woningen komen voor de verschillende doelgroepen. Maar net zo belangrijk is het om daarbij de omgeving te betreken. Willen we alles volbouwen of willen we ook groen, speeltuintjes, parkeergelegenheid, een aantrekkelijk straatbeeld? Dit kan alleen gerealiseerd worden als er integrale plannen liggen. Voorzitter, kunt u aangeven of bouwen gebeurt aan de hand van integrale omgevingsplannen?

Duurzaamheid
Met betrekking tot duurzaamheid nemen we ons als gemeente veel voor maar we stellen niet of nauwelijks concrete doelen voor de korte of middellange termijn. Er wordt niet gemeten hoever we zijn. Volgens de duurzaamheidsvisie moeten we in 2030 zo'n 945 Tj opwekken en 930 Tj besparen. Voorzitter, hoever zijn we hiermee? Hoeveel wekken we inmiddels duurzaam op en hoeveel besparen we inmiddels?

Er staat in de begroting dat we sociale duurzaamheid en energiearmoede met onze duurzaamheidsambities verbinden. Dit klinkt heel wollig maar, wat bedoelt u hier concreet mee?

Verder lezen we dat uw college op volle stoom doorgaat met de duurzaamheidsaanpak; we jagen niet meer aan maar er breekt een fase aan van ontwikkelen en implementeren. Dat begrijpen we niet. Een volgende fase breekt pas aan als de vorige fase is afgerond. Maar is die wel afgerond? Hoe weten we dit? Graag verdere duiding.

In de begroting staat dat het beleid onder andere geënt is op: transitie naar een duurzame samenleving, biodiversiteit, klimaatadaptatie, de circulaire samenleving, iedereen kan meedoen, kan het betalen en kan meeprofiteren. Allemaal onderwerpen die wij van harte onderschrijven. Wat we missen is het plan en de impact op de organisatie en de financiële middelen. Het plan zal vooral moeten weergeven wanneer we wat bereikt moeten hebben. Een dergelijk plan is uiteraard geen onderdeel van de begroting. De impact daarvan zeer zeker wel. Voorzitter, wat gaat u doen zodat de raad en de gemeenschap weten wat de concrete route is?

Samen Verder Beesel denkt en vindt dat we als gemeente veel meer moeten faciliteren in energie besparen. Dat gaat verder dan vouchers verstrekken maar gaat vooral over informatiemomenten organiseren en onze inwoners veel meer helpen in het maken van de juiste keuze. Dat betekent dat je de behoefte moet weten. De Groene Vogel helpt daarbij. We vragen ons hierbij af wat we daarmee echt bereiken. Ook hiervoor geldt: meten is weten. We vragen de andere fracties of zij net als ons vinden dat we meer moeten faciliteren met betrekking tot verduurzaming van de particuliere woningvoorraad.

Met betrekking tot biodiversiteit en klimaatadaptatie zijn we van mening dat dit een taak van gemeente én gemeenschap is. Om ervoor te zorgen dat dit ook meer bij de inwoners gaat leven, hebben we twee voorstellen. Allereerst stellen wij voor dat voor iedere boom die door de gemeente gekapt wordt of waarvoor een kapvergunning wordt verleend, een nieuwe boom geplant wordt.
En verder vinden wij dat een boomspiegel adopteren in onze mooie gemeente een goede aanvulling is op de biodiversiteit. Ons voorstel is dan ook dat hiervoor gemeentebreed toestemming gegeven wordt. Door het stukje grond onder de boom bij de stam te beplanten, zorgen we niet alleen voor de biodiversiteit maar fleuren we ook het straatbeeld op. De gemeente stelt de spelregels vast maar de uitvoering is voor de inwoners.

Ik geef het woord aan mevrouw Stevens

Leefbaarheid

Voorzitter, het centrum Reuver is opgeknapt en we horen hierover overwegend positieve geluiden. De plannen voor het centrum Offenbeek zijn in een ver gevorderd stadium. Het centrum van Beesel heeft jaren geleden al een mooie opknapbeurt gekregen. Mooie zaken zijn dit. Maar dit kunnen we niet zeggen over de leefbaarheid in de kern Beesel. Er is alleen nog een bakker en een slager en de Bongerd heeft de deuren gesloten voor verenigingen en gemeenschapsactiviteiten. Wij dagen u uit om in het eerste kwartaal 2023 met een plan "Leefbaarheid Beesel" te komen met daarin de speerpunten: gemeenschapsvoorziening, het stimuleren van winkelaanbod, het aantrekken van jongeren en jonge gezinnen. Onze motie volgt in 2e termijn.

Als we het hebben over leefbaarheid dan hebben we het ook over verkeersbewegingen en verkeersintensiteit. Er komt een mobiliteitsplan waarmee, naar we hopen, de verkeersknelpunten worden opgelost. De kosten zijn € 80.000 maar voorzitter, wat doen we hiervoor?

We hebben al vaker aandacht gevraagd voor de verkeersproblemen die er in alle drie de kernen zijn. Onze conclusie is in elk geval dat groot deel van de verkeersproblemen veroorzaakt wordt door het versnipperd industriegebied. Bedrijven die op meerdere locaties bedrijfsactiviteiten hebben, kiezen ervoor om dwars door de woonkernen te rijden. Vanuit hun perspectief logisch maar vanuit het perspectief van de bewoners een regelrechte ramp. Het verplaatsen van industriegebieden is een lange termijnverhaal maar het begint wel met een industrievisie. Op onze vraag of er een industrievisie komt, geeft u aan dat u aan de slag gaat met het economisch profiel van de gemeente. Prima. Bij de beschrijving wat en hoe u dit gaat oppakken, missen we echter de locatiekeuze. U refereert weliswaar aan de op te stellen omgevingsvisie maar dat is wat ons betreft te kort door de bocht. Wij vragen u op om bij het opstellen van het economisch profiel ook nadrukkelijk de locatie van de industriegebieden mee te nemen en dan vooral voor de lange termijn. Daarmee voorkomen we dat we hier pas bij het opstellen van de omgevingsvisie over nadenken. Kunt u dit toezeggen?

Armoedebeleid

Sport en bewegen is van groot belang voor een gezonde leefstijl en dat zien we op diverse plekken terug in de begroting. Daar zijn we het helemaal mee eens. Echter, in een tijd waarin een grote groep inwoners op, onder of net boven de bijstand zit en waarbij financiële problemen groeien en depressiviteit op de loer ligt, zullen deze inwoners de fut en het geld niet hebben om te gaan sporten. Hun prioriteiten liggen vooral bij: overleven. De inwoners die net boven de bijstandsnorm zitten en volgens de prognoses worden er dat steeds meer, komen steeds meer in financiële problemen. Uit de informatie die we hebben opgehaald, blijkt dat het nodige gebeurt op het gebied van armoedebeleid. Het was mooi geweest als we dit ook in de begroting hadden teruggezien. In antwoord op onze vragen heeft u aangegeven dat het geld voor de energietoeslag dat onbenut blijft, beschikbaar blijft voor deze doelgroep. Is dit een harde toezegging voorzitter?

Zorg

De gezondheidszorg is een groot en complex gebied. Er zijn veel ontwikkelingen gaande. Alleen al de hervormingsagenda jeugdzorg en de sturing en inkoop binnen de MGR hebben grote gevolgen. Door de omvang en complexiteit hebben wij geen beeld van waar we staan en waar we naar toe willen. Wat gaat u daaraan doen voorzitter? Wat ons betreft is het belangrijk dat goede, passende en betaalbare zorg verleend wordt. Het monitoren van de kwaliteit van de geleverde zorg en de passendheid van de zorg is en blijft belangrijk.

Cultuureducatie
We weten inmiddels dat het budget voor cultuureducatie ook de gelden bevat die naar sport gaan. Ook is helder dat de regeling cultuureducatie in 2023 in zijn huidige vorm eindigt. De nieuwe SPUK-regeling zal in elk geval ook nog het onderdeel gezondheid bevatten. Voorzitter, is ook dit een taakverzwaring? Wat ons opvalt is dat er veel geld van cultuureducatie gaat naar sport en bewegen terwijl wij niet kunnen achterhalen hoe het zit met cultuur. Wij maken ons zorgen dat kunst en cultuur een ondergeschoven kindje is. We zijn benieuwd hoe de nieuwe kunst- en cultuurnota eruit komt te zien. Wat ons betreft moet dit in elk geval realistisch zijn en passend in de huidige tijdgeest.

In de doelenboom wordt aangegeven dat cultuur toegankelijk moet zijn voor iedereen. Onze Beeselse cultuur heeft volgend jaar een uitgelezen moment om alle inwoners mee te nemen in onze cultuur. Het Draaksteken. Wij zullen in de tweede termijn een motie indienen waarbij dit evenement ook voor de kleine beurs toegankelijk is.

Tot slot
We concluderen dat er veel lucht in de begroting is, veroorzaakt door veel ideeën zonder plan. Ook ontbreekt het overzicht waardoor het één grote puzzel is en waardoor we onvoldoende keuzes kunnen maken.

Tot zover onze eerste termijn.